

forgalma: I. *Ügyforgalom*. A múlt év végén hátralék volt: 135 közigazgatási, 24 kihágási, 20 árva, 1 anyakönyvi és 28 büntető ügydarab; az 1901. jan. 1-től március 31-ig az iktatóba érkezett 2541 közigazgatási, 543 kihágási, 73 árva-ügyi, 31 anyakönyvi és 72 büntető ügydarab; elintézendő volt tehát 2676 közigazgatási, 567 kihágási, 93 árva, 32 anyakönyvi és 100 büntető; elintéztek 2470 közigazgatási, 325 kihágási, 80 árva, 32 anyakönyvi és 88 büntető; hátralék április 1-én 206 közigazgatási, 242 kihágási, 13 árva, 0 anyakönyvi és 12 büntető. Kiadtak 20 munkakönyvet, 129 cselédkönyvet, 22 igazolójegyet 41 iparengedélyt és iparigazolványt, 122 zeneengedélyt és 3 tolonclevelet. — II. *Pénzforgalom*: Beérkezett összesen 192 naplótétel alatt 29304 K 25 f készpénz és 2007 K 42 f érték; továbbá 451 K 02 f kihágási pénzbüntetés és 284 K ipardij és bírság.

— **Névmagyarosítás.** *Schönberger* Jenő, dárda lakos, a «Dárda és Vidéke» szerkesztője vezetéknevét «Bérczi»-re magyarosította.

— **Halasztás az italmérőknek.** A kereskedelmi miniszter tudvalevőleg kötelezte az italmérőket, hogy a mennyiben ételeket és élelmiszereket is kiszolgáltatóknak kívánnak, erre három hó alatt az illetékes iparhatóságtól iparigazolványt, illetve engedélyt szerezzenek. A miniszter a másodfokú iparhatóságokhoz intézett egyik legújabb rendelkezésében az iparigazolvány, illetve iparengedély elnyerése iránti kérvények benyújtása tekintetében megállapított határidőt f évi december hó 31-ig meghosszabbította.

— **Uj szódaviz-gyár.** A járási főszolgabíró telepengedélyt adott *Fehér* Gyula mohácsi lakosnak, hogy «Müller Sándor utóda» cég alatt a vasutállomáshoz vezető törvényhatósági közút mellett fekvő Belyánszky-féle telken kézi erőre működő szódaviz-gyárat létesíthessen.

— **Öngyilkossági kísérlet.** Vipenhammer Ferenc helybeli vasuti őr — úgy látszik — a torlódó bajok, kellemetlenségnek sulya alatt öngyilkosságra szánta el magát, és folyó hó 4-én beretvával elvágta a nyakát. Szerencséjére — bár ő nem tartja annak — a géjét nem nyitotta meg, és így a fölgöygyulása valószínűleg bekövetkezik. A «László» kórházban ápolják.

— **Vesztett eb.** Ismét veszett ebmarásról kell hírt adnunk. *Schäffer* Ádám mohácsi lakos kutyája megharapta *Szölösi* István mohácsi lakos Katalin nevű kilenc éves leányát. Az időközben leölt ebről *Békési* Armin kir. állatorvos megállapította, hogy az veszett volt. A megmárt leányt fölküldötték Budapestre a Pasteur-intézetbe; Mohács ebeire pedig negyven napi zárlatot rendelt el a főszolgabíró.

— **Portómentesség.** A kereskedelmi miniszter a borellenőrző bizottságok elnökeinek egymás közt, saját bizottságuk tagjaival s a föltétlenül portómentes hatóságok és hivatalokkal, közegek és testületekkel borellenőrzési ügyben váltott levelezésekre nézve portómentességet engedélyezett.

— **Országos vásár Mohácson.** A mohácsi u. n. Rudolf-napi országos vásárt folyó hó 15-én fogják megtartani. Erre a vásárra mindennemű állat fölhajtható.

— **A szőlőket illető adómentesség időtartama.** A szőlők adómentességéről különböző törvények intézkednek s ez az oka, hogy az adómentesség időtartamát illetőleg sok a zavar s a félreértés. Ennek tisztázása céljából az alábbiakban összefoglaltuk a különböző adómentességeket. Az *elpusztult szőlők* újraültetése esetében ha nem *fillokszera pusztította el*, jár 6 évi adómentesség; ha *fillokszera pusztította el*, az adómentesség 10 év. A *fillokszera* által elpusztított szőlő, míg pusztán marad, az adózás alól mentes, de ez az adómentesség 6 évnél tovább nem tarthat. *Uj szőlőtelepítés* esetében — vagyis ha a szőlő olyan területen telepítettik, mely előbb más miveltési ághoz tartozott, például legelő vagy szántóföld volt — a *direkt termő amerikaival beültetett terület* 6 évi, az *ojtott vesszővel beültetett* 10 évi adómentességben részesül. A *hazai vesszővel beültetett terület*, ha a talaj homokos, 6 évig adómentes, ha a talajjazonban nem immunis, adómentesség nem igényelhető.

— **Jóváhagyott alapszabályok.** A belügyminiszter a «Véméndi II-ik Polgári Olvasóegylet» alapszabályait a bemutatási záradékkal ellátta.

— **Megverték a saját udvarán.** Borbás János mohácsi lakos e hó 4-én este fél 8 órakor *Erszinger* Ferencék lakása előtt elmenve és az udvaron *Erszinger* Ferencnének meglátva, behatolt az udvarba és mitsem szólva, elverte az asszonyt, könnyü testi sértést okozván rajta. Borbás — ki egyébként tettét tagadja — állítólag régi harag okából verte meg *Erszinger*nének. Az ügyet följelentették a kir. járásbírósnak.

— **Egy család tragédiája.** Szántova község határában borzalmas szerencsétlenség történt. A szomorú eset részletei a következők: Molnár Imre gazdatiszt vasárnap délelőtt a pusztáról bement családjával együtt Szántovára rokonlátogatásra. A kocsin öten ültek. Molnár, a felesége, két gyermek és a kocsis. Délelőtt 11 óratáj

volt az idő, mikor keresztül akartak hajtani a vasuti átjárón, melynek sorompója nem volt elzárva. A kocsis gyanútlanul hajtott neki az átjárónak; sem ő, sem Molnárék nem vették észre a vonat közeledését. Molnár az utolsó percben, rákiáltott a kocsisra hogy hajtson gyorsan, de már késő volt, mert a kocsis hátsó részét a vonat elkapta és a benne ülők a vonat kerekei alá kerültek. Molnárét és a két gyermeket darabokra tépte a vonat, Molnár és a kocsis a sineken kívül estek s így Molnárnak csak egyik lábát vágta el a vonat kereke, míg a kocsis a fejé sebesült meg, a mint a kocsiból kiesett. A szerencsétlenség után rögtön megállították a vonatot s a személyzet, valamint az utasok hozzáfogtak a sérültek bekötéséhez s a halottak eltávolításához. A vonat kerekein cafatokban lógott egy-egy véres ruhadarab s testrészek. Ugy a sérülteket, mint a halottakat bevitték a községbe. A vizsgálatot már megtartották a helyszínén.

— **A dohányzás ellen.** Az «Országos Nemzeti Szövetség» mozgalmat indított a *serdülő ifjak korai dohányzása ellen.* Dr. *Herczegh* Mihály egyetemi tanár elnök ez irányban emlékiratot terjesztett a fővárosi tanácshoz, a mozgalom támogatását kérve. A tanács intézkedett, hogy az iskolák tanítói kara a legszigorúbban ügyeljen föl az iskolásokra s a dohányzókat komolyan büntessék. Valóban helyeselnünk kell ezt az intézkedést, amely nálunk is nagyon elkelne, mert az apróságok ugyancsak hódolnak a testet, lelket emésztő dohányzásnak.

— **Bitang ló.** A somberekéi rendőrség mult hó 29-én a somberekéi határban egy sárga, jegy nélküli lovat talált bitangságban. Ezt a lovat folyó hó 9-én — ha addig igazolt tulajdonosa nem jelentkezik — Somberek községében nyilvános árverésen el fogják adni.

— **Szőlővessző-tolvaj.** Már több hete, hogy *Engel* Mihály pécsi lakos hidori szőlőjéből 9062 drb szőlőjtványt elloptak. A tolvajnak sokáig nem tudtak nyomára akadni, míg most *Kerlovics* Ádám olaszi lakos, *Engel*nek volt szőlőcsöszre személyében nyomozták ki a tolvajt. Az ojtványok egy része a tolvaj pincéjében volt elrejtve, másik része pedig a földben volt elásva.

— **Oxigén-viz.** *Kovács* Lajos helybeli szódavizgyáros az első közét tartozott, kik — hogy a szódavizgyártás terén a közönséget minél egészségesebb üdítő itallal lássák el — már évek óta tiszta folyékony szénsavból állítják elő a szódavizet. De ő ezzel a közegészségügy követelge haladással még nem elégedett meg. Mert alig szerzett tudomást arról, hogy dr. *Elkan* Tivadar berlini vegyésznek sikerült süritett élelyt (oxigén) előállítani, a melyből még a szénsavból előállított szódaviznél is jobb és egészségesebb ital (víz) készíthető: szódavizgyárat nyomban akként rendezte be, hogy a szódavizen kívül még oxigén-vizet is előállíthasson. Az oxigénviz egyike a legkellemebb üdítő italoknak, melyet orvosi szaktekintélyek a még mindig túlságosan drága ásványvizek helyett gyógyviznek is ajánlanak, mert e víz használata nagyon előnyös szív-, tüdő-, ástma-, gyomor-és vesebajoknál. Egy félliterre való oxigén-víz ára 10 fillér. Csak az a valódi, hol a palack nyakán az «Oxigén-élely-víz» szót nyomtatásban tartalmazó papírszalag van alkalmazva.

— **Tömeges betörések.** A husvéti ünnepek előtt mindenfelé több-kevesebb lopás történt. Különösen élelmi szerekre fáj a foguk a tolvajoknak. De egyszerre — egy éjjel — seholy annyi betörés nem történt, mint Himesháznál. Elsőben föltörték a tolvajok *Hübner* János kamaráját és elvittek 10 sonkát, 5 tábla szalonnát, 25 pár kolbászt, 40 liter zsirt és 40 köteg fonalat, összesen 180 korona értékben. Innen — úgy látszik — ugyanazok a tolvajok elmentek a himesházi tejszövetkezet helyiségéhez, föltörték ennek az ajtaját és elvittek 75 kg. vaját, 10 kg. turót és 6 korona készpénzt. Még ennyi zsákmánnyal sem elégedtek meg, hanem fölfeszítették még *Bolt* József konyhaajtáját, de itt hamarjában nem találtak más lopnivalót, mint két zsáok, ezt is elvitték. A csendőrségnek még nem sikerült a vakmerő betörőket kinyomozni.

— **Lopás a vasutállomáson.** A baranyavár-monostori vasutállomáson, a raktár mellett levő nyitott felszérből ismeretlen tolvaj két zsák korpát lopott. A tolvajt eddig még nem sikerült kinyomozni.

— **Törött szélű pohár veszedelme.** Egy bácskai asztalos felesége a napokban olyan pohárból ivott, melynek széle el volt törve és jelentéktelenül megsértette ajkát. Eleinte rá sem hederített a sérülésre; de midőn néhány óra múlva borzasztó fájdalmakat érzett és arca is a fölismerhetetlenségig megdagadt, orvost hívtak. Csakhogy későn; mert az orvos, midőn a beteghez érkezett, oly nagy mérvű vérmérgzést konstataált, hogy mentésről szó sem lehetett. A szerencsétlen asszony rövid idő múlva kínos fájdalmak közt meghalt.

— **Jobb lesz a petróleum.** *Hegedüs* Sándor kereskedelmi miniszter azzal az eszmével foglalkozik, hogy a petróleum elárúsításával járó

viszsaélések, nevezetesen a silány petróleum drága áron való forgalomba hozásával szemben megvédje a közönséget bizonyos kapzsi kereskedők kizsákmányolása ellen. E célból megbízott egy vegyész a petróleum hamisításának, illetve kellő minőségének megállapítására. Ha ez el lesz érve, akkor állami ellenőrzés alá vetnek minden petróleumot elárúsító helyet, és minden kereskedő a megállapított áron lesz köteles a petróleumot elárúsítani.

IRODALOM.

Dr. Marczali Henrik új könyve. Ez a jeles tudósunk óriási szorgalommal dolgozik a magyar történetirodalom mezején. Három év óta fő munkáján dolgozik, mint a Nagy Képes Világtörténet szerkesztője. Az első hat kötet szerkesztését kitünő gonddal elvégezte. Az utóbbi hat kötetet, mely az Uj-kor és a Legjobb-kort tartalmazza, maga is írja. Az Uj-korból most jelent meg az első kötet, a VII. kötet, a VI. kötet későbbre maradt. A mostani kötet «A reformáció kora» címét viseli, de tulajdonképpen nem csupán a reformációról szól, mert e kötetben van V. Károlynak küzdelme a császári koronáért és a Sacco di Roma, a mi mintegy egy ötödrészt teszi a könyvnek. Marczali a legrejtettebb adatokat is előkeresi, hogy az eseményekre egy-egy új fény sugarat vethessen. Az egész kor történetét áttekinti és egyszerre írja egész Európának történetét, nem szaggatja szét azt nemzetek szerint. Mindenütt erősen kiemeli a magyar nemzet szeretetét és az egész könyv hátterében mindig ott áll Magyarország. Az e korbéli magyar történelemnek külön részt is szentel, mely a mohácsi véstől Szigetvár elpusztulásáig terjed. E részt számos és eddig kiadatlan kép díszíti. Amagyar részben Fráter Györgynek egy fontos levele van közzétéve és *Zrinyi* Miklósnak 1566. április 19-én kelt levele, melyben azt írja: «Elszántuk magunkat arra, hogy Isten nevében Szigetvárt elzárkozzunk azt óhajtván, hogy első sorban a Jó Istent, aztán, ő császári és királyi felségét, a keresztyén köztársaságot és az édes, végső nyomoruságra jutott hazát szolgáljuk verünk intásával, fejünk vesztével is.» A kötet gazdag illusztrációkban bővelkedik. A színes műmelléletek közül *Dürer* akvarelljét említjük a nürnbergi vár udvaráról, és a *Stuartok* koronáját. A kötet most jelent meg, kapható minden hazai könyvknreskedésben és a kiadó-társulatnál, Révai Testvérek Irod. Int. Részv.-Társaságnál, Budapest, VIII., Üllői út 18.sz. Egy kötet ára díszes kötésben 8 forint.

Oskay brigadéros, *Herczegh* Ferenc történelmi színművének összes zeneszámaát *Huber* Sándor átiratában közli a «Zenélő Magyarország» április 1-i 7-ik füzeté. E füzet még *Grieg* *Edvard* «Szeretlek én» remek szép műdalát is tartalmazza. A zongora zeneirodalom legjelentősebb és legsikerütebb újdonságait adja e közzételt zeneműfolyóirat minden füzeté. E füzettel kezdődő II-ik évnegyedre az előfizetés egy negyedévre 6 füzetre, 62 oldal zeneműre 3 korona. Előfizetéseket elfogad és mutatványszámot 60 fillér bekküldött bélyegért küld a «Zenélő Magyarország» kiadóhivatala Budapest VI Csengety utza 62/a.

Uj idők. A művelt magyar családok lapja lesz ezentúl is az Uj Idők, ezt bizonyítja a most megjelent 1. szám is. Hú és igaz tükrét adja a hazai és nagyvilági eseményeknek, lelkes apostola hazánk szellemi mozgalmainak. Két jelző adja meg szerkesztésének elveit: a magyarság és a tisztult színvonal. A szerkesztőség, melynek tagjai: *Herczeg* *Ferenc*, *Lyka* *Károly*, *Malonyay* *Dezső*, *Pósa* *Lajos*, *Sebők* *Zsigmond*, *Tutsek* *Anna* és *Tábori* *Róbert* (helyettes szerkesztő) ehhez mérten válogatja a szöveget és a képeket. Az új évnegyedben tovább folyik *Herczeg* *Ferenc*nek a szerkesztőnek, *Pogányok* című regénye, külföldi regénymellékleten pedig *Crocker* egyik legérdekesebb művének közlését *Gven* cím alatt kezdte. A társadalmi, irodalmi és művészeti kérdésekhez *Horkayné* ezentúl is hozzászól s elmés, könnyed hangon mond majd súlyos igazat. A husvéti ünneppel egyidejűleg lát napvilágot melléklet gyanánt *Mednyánszky* *László* egyik legszebb tájképének művészi színes reprodukciója, amely ugyanolyan pontossággal készült, mint *Valentiny* *Abránd* című képe. Ez az utóbbi műmelléklet rendkívül szíves fogadtatásra talált olvasóinál, az új műmellékletet bizonyára éppoly örömmel fogják fogadni, annál inkább, mert ez hazai művészetünk első jelszavának egyik legpompásabb műve. Az Uj Idők előfizetési ára: félévre 8 korona, negyedévre 4 korona. Kiadóhivatal Budapest, Andrassy út 10.

Magyar Lányok. Az áprilius-juniusi negyed most indult meg szokott változatos és gazdag tartalmával. *Uzoni* *Margit* és *Egy* leány története című érdekes ifjúsági regények tovább folynak az új évnegyedben; *Katóka* a konyhában is minél gyakrabban fog beköszönteni az ő gazdasszonyi tudományával, *Cserei* *Éva* pedig minden második-harmadik számban ír érdekes